

Persones i paisatges

*Punts de trobada
entre migrants i
no migrants*

Núria Mata i Vinyets

Persones i paisatges

Punts de trobada entre migrants i no migrants

Núria Mata i Vinyets

© Núria Mata i Vinyets

Barcelona, febrer de 2015

ISBN: 9-788494-261336

Tots els drets reservats

© Fotografies: El Hassane, Daniel, Qiang, Makiko, Rafiq, Òscar, María Rosa, Josefina, M. Manent, F. Sàbat, M. Urgell, N. Mata, M. Adillon

Disseny de portada i maquetació: Cristina Subirachs: <http://www.tinasubi.cat>

ÍNDEX

AVÍS PER A NAVEGANTS	4
INTRODUCCIÓ (Premi Plana de Vic, 2009)	7
PRIMERA PART: CONVERSES	
1. Sóc la veu dels sense veu. El Hassane (Marroc)	16
2. Som éssers humans. Amada (Equador)	29
3. La senzillesa d'un cor valent. Daniel (Camerun)	40
4. Amor, coratge i lleialtats. Kenza (Marroc)	53
5. Llenguatges diferents. Qiang (Xina)	67
6. I jo on sóc? Makiko (Japó)	84
7. Vull que es reconegui qui sóc. Adil (Marroc)	95
8. Si no pots fer el bé, almenys no facis mal. Rafiq (Pakistan)	109
9. Humor, pensament positiu, perseverança i agraïment. Oscar i María Rosa (Argentina)	124
10. Trencar el silenci. Josefina (Catalunya)	142
SEGONA PART: LIGANT CAPS... PER ROMPRE LES AMARRES	
11. I ara on som? I cap on anem?	159
12. Què és emigrar?	162
13. Com es desenvolupa el procés migratori?	164
14. Les vicissituds dels ajustaments mutus	170
Els malentesos i la necessitat d'acceptació mútua	170
Població «autòctona» i estrès migratori	172
Quan els dols s'infilten en la convivència	177
Llengua i migració	179
15. Algunes trampes de la ment	183
16. A qui anomenem immigrant?	189
17. La llarga marxa cap a la humanització	195
18. Emigrar en temps de crisi i de globalització	204
Una nova Edat Mitjana?	206
Dissidència	206
Regressió social, religió, laïcitat i xenofòbia	209
Fonamentalisme, sectarisme i pensament reduccionista	211
Les identitats complexes i les anomenades segones generacions	215
19. Migració, vergonya i resiliència	221
20. Acollir	225
REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES	230
NOTES	239

AVÍS PER A NAVEGANTS

Abans de ser impresa en la forma que, finalment, aconseguix arribar a les vostres mans, aquesta obra ha travessat un llarg recorregut que ha durat deu anys. Un trajecte molt més llarg i sinuós d'aquell que s'havia previst de bon començament. Tanmateix, potser és prou adient per a un llibre que tracta de les vicissituds del viatge intern i extern de les persones que migren d'un país a un altre, així com del viatge, en aquest cas sobretot intern, en què es troben abocades les persones que sense canviar de país es troben vivint en un entorn tan «canviant» que els desconcerta, a vegades fins al punt que els costa de reconèixer-lo com a propi.

El llibre manté la seva estructura original i es compon de dues parts diferenciades i articulades entre si. La primera part recull l'experiència migratòria d'onze persones a través dels seus relats de vida, conservats fidelment, sense modificacions, tal com elles els van transmetre en el seu moment. Gairebé tots els relats mantenen el nom real dels seus protagonistes (El Hassane, Daniel, Amada, Adil, Rafiq, Òscar, Maria Rosa, Josefina). Per diversos motius, la resta apareixen sota pseudònim. Els fragments que transcriuen directament les seves paraules s'han mantingut en català o en castellà, segons que fos la llengua en què ells es van expressar.

La segona part és d'autoria estrictament personal i no implica que els desenvolupaments que s'hi exposen siguin necessàriament compartits per les persones prèviament entrevistades. Ha estat reescrita nombroses vegades fins arribar a compondre tres versions diferents, la darrera de les quals és la que aquí es presenta. El criteri lingüístic seguit pel que fa a les cites d'altres autors, en aquest cas, ha estat el de traduir-les al català per tal de fer més fluïda la lectura.

La primera versió d'aquesta segona part fou escrita a principis de 2004, quan tot Espanya estava en ple debat de les lleis d'estrangeria i en el context social de Catalunya s'apreciava un despertar a l'evidència de l'increment progressiu i accelerat entre la població general de persones arribades de països d'arreu del món, amb cultures, llengües i rerefons socio-econòmics marcadament diferents.

El propòsit bàsic era el d'acostar els anomenats «autòctons» a les complexes vivències dels anomenats «novinguts» (una mena d'eufemisme per referir-nos de manera amable i per suavitzar la trobada amb aquells qui, en el fons, en primer lloc són percebuts com a estrangers). Uns estrangers, en aquest cas, que no estan de pas sinó que probablement vénen a ocupar un lloc estable entre nosaltres. És precisament aquesta probabilitat que els novinguts entrin a formar part estable del grup el que obre la porta a una vicissitud humana fonamental, que ens obliga a transitar per un conjunt de pors ancestrals i al capdavant ens constitueix com a persones: la trobada amb «l'altre», amb allò que trobem diferent, i ho percebem com a «estrany» o estranger.

Cinc anys més tard, el 2009, una nova versió completava alguns aspectes de l'escrit inicial amb altres dades i reflexions referides a una necessitat que el temps transcorregut feia palesa: calia parlar més a fons de les vicissituds, dificultats i necessitats dels anomenats «autòctons», i posar, així, més de relleu les complexitats dels ajustaments mutus. Aquesta segona versió fou presentada al Premi Plana de Vic, convocat anualment pel Patronat d'Estudis Osonencs, i en resultà guardonada. A continuació d'aquest pròleg, podreu llegir la introducció íntegra a aquell treball guardonat, excepte les dades estadístiques que l'acompanyaven.

Finalment, la versió actual manté el punt de mira en les tensions intraperpersonals i interpersonals que donen vida a la trobada entre «migrants» i «no migrants», i que constitueixen el terreny sensible per a la progressiva construcció (o no) d'un món més democràtic i, per tant, més ric en pluralitat i més respectuós amb les diferències. Un món, doncs, ple de complexitats,

que requereix l'aprenentatge i el desenvolupament continuat de certes qualitats personals, a més de certes destreses interpersonals i polítiques, si és que volem que la diversitat es converteixi en riquesa compartida. Sabem prou bé que aquest aprenentatge no és senzill i que sempre corre el risc de quedar estroncat. Considerant que l'actual auge dels integrismes i dels posicionaments d'extrema dreta són una mostra punyent i a gran escala d'aquest estroncament, aquesta versió afegeix a les anteriors alguns elements per contextualitzar i reflexionar sobre aquestes problemàtiques.

Com es pot veure, els temes que s'apunten són múltiples, així com ho són les interconnexions entre ells. De fet, escriure aquest llibre és com obrir una finestra a la vida: impossible abastar-la tota, ni per amplitud ni per complexitat. Però és bo estimar la vida, sentir que en formem part, conèixer-la des de diverses perspectives i disposar d'algun mapa que ens ajudi a orientar-nos quan ens perdem. Sense cap ànim d'exhaustivitat, he procurat aportar algunes referències bibliogràfiques de dificultat diversa, i moltes d'elles assequibles a través d'Internet, perquè els lectors interessats puguin seguir aprofundint pel seu compte les propostes explicatives que s'esbossen en el decurs d'aquest assaig. No cal dir que per la meua part seguiré treballant en el desenvolupament dels temes tractats a través d'activitats professionals en format divers.

Moltes gràcies per la vostra atenció.

Núria Mata i Vinyets
Vic, a 15 de setembre de 2014

Núria Mata i Vinyets

Persones i paisatges. Punts de trobada entre migrants i no migrants.

Onze persones diferents relaten les peripècies viscudes en el seu procés migratori. Les seves històries serveixen de base per formular preguntes que enllacen la psicologia individual amb la dels grans grups, i ens porten a fer un viatge per la història de la humanitat: Què significa emigrar? Quines destreses interpersonals i polítiques requereix un bon ajustament entre població migrada i no migrada? Què tenen d'específics les «segones generacions»? Com s'arriba a posicionaments integrats i d'extrema dreta? Quins elements de la cultura que ens impregna ens porten a caure en reduccionismes excloients?

Tots som migrants de la vida. La trobada amb «l'altre», amb aquell que és diferent, és un requisit per humanitzar-nos. En un món globalitzat i cada vegada més inequitatiu és a les nostres mans fer que en algun lloc creixi una reserva de respecte i de solidaritat. Si no ho fem nosaltres, qui ho farà?

244 pàg.

Núria Mata i Vinyets és psicòloga, psicoterapeuta, conferenciant i coordinadora de tallers sobre temes d'interès psicosocial: parentalitat, relacions abusives, relacions interculturals. Coautora d'*Emigración, salud mental y cultura* (Del Candel, Buenos Aires, 2003) i autora de *La manipulación. la perversidad del pequeño poder* (Plataforma, 2008). Manté el lloc web: www.nuriamata.com

Descarregui el seu **ebook** en el format que prefereixi (**pdf, Epub, Mobi**), sense DRM!

SeeBook
The eBook Store

Amb materials extra!

Més informació:

SeeBook

Persones i paisatges

*Punts de trobada
entre migrants i
no migrants*

Núria Mata i Vinyets

Amb materials extra!

© Núria Mata i Vinyets, 2015